

**Satakunnan
hyvinvointialue**

NEUVOLASUUNNITELMA

2023–2025

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden toimialue, Peruspalvelut

4.4.2024

Sisällys

1. JOHDANTO.....	3
2. SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUEEN STRATEGIA JA ARVOT	4
3. ASIAKKAAN OHJAUTUMINEN NEUVOLAPALVELUIHIN	5
4. TOIMIPISTEET	6
4.1. Perhekeskus Pohjatuuli.....	6
4.2. Perhekeskus Lounatuuli.....	7
4.3. Perhekeskus Suvituuli.....	8
4.4. Perhekeskus Etelätuuli.....	9
5. NEUVOLAN PALVELUKUVAUS	9
5.1. Lastenneuvola	10
5.1.1. Terveystarkastukset.....	10
5.1.2. Terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen	11
5.2. Äitiysneuvola.....	11
5.2.1. Terveystarkastukset.....	11
5.2.2. Terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen	12
5.3. Seksuaaliterveysneuvola	12
5.3.1 Raskauden ehkäisyn aloitus ja seuranta	12
5.3.2 Raskaudenkeskeytys	13
6. TYÖTILAT JA TYÖVÄLINEET	13
7. TYÖNTEKIJÖIDEN TEHTÄVÄNKUVAUKSET	14
7.1. Neuvolan terveydenhoitaja.....	14
7.2. Neuvolalääkäri	14
7.3. Neuvolapsykologi.....	15
8. VANHEMMUUDEN TUKI NEUVOLATOIMINNASSA.....	15
<i>Perhe- ja synnytysvalmennus.....</i>	<i>15</i>
<i>Ryhmätoiminta</i>	<i>15</i>
<i>Voimaperheet.....</i>	<i>16</i>
<i>HoiLei.....</i>	<i>17</i>
<i>Lapset puheeksi.....</i>	<i>17</i>

<i>Luotsi- toimintamalli</i>	17
9. TERVEYDEN EDISTÄMINEN NEUVOLATOIMINNASSA	17
<i>Neuvokas perhe</i>	18
<i>Vauva- ja perhemyönteisyys neuvolassa</i>	18
<i>Ohjattu omahoito</i>	19
10. NEUVOLAN DIGITAALISET PALVELUT	20
11. ASIAKKAIDEN MONIMUOTOISUUDEN HUOMIOINTI	20
12. YHTEISTYÖTAHOT	21
13. JATKOSUUNNITELMA	22

1. JOHDANTO

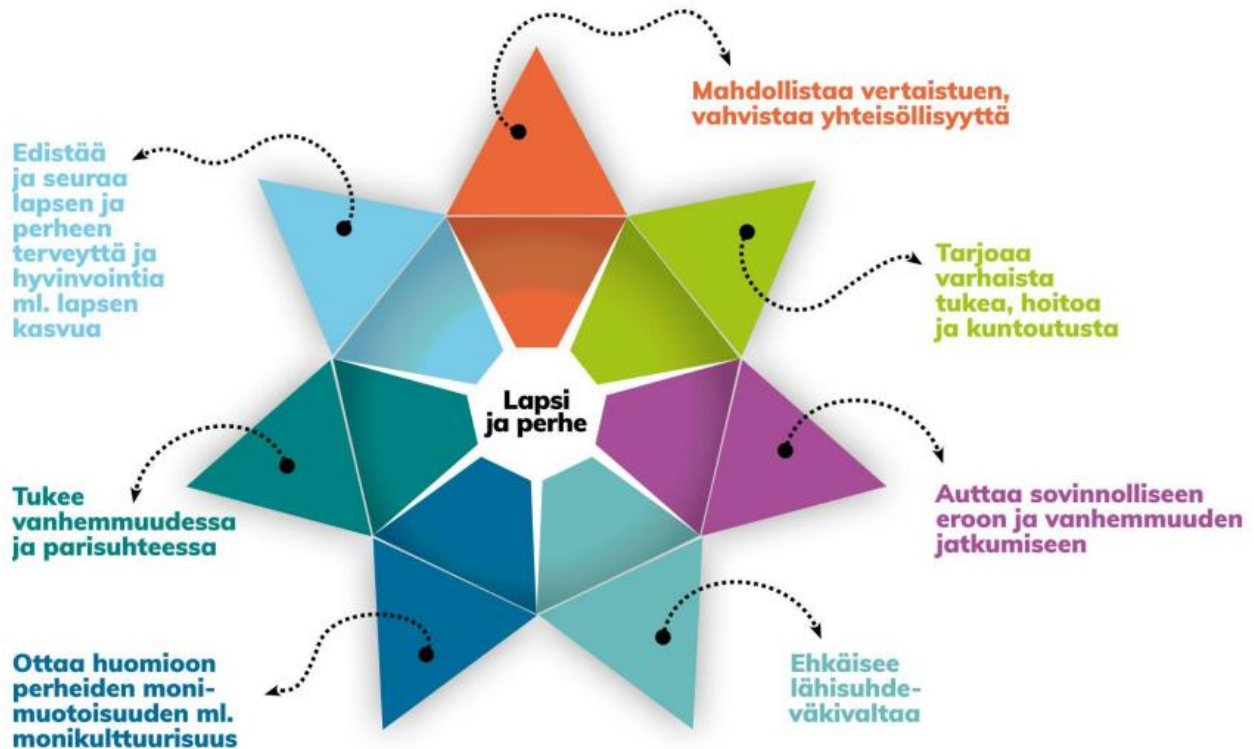
Suomalainen neuvolatoiminta juhlisti ansaitusti 100- vuotispäiväänsä vuonna 2022. Neuvolatyö on keskeinen osa perusterveydenhuollon ehkäisevää ja terveyttä edistävää toimintaa. Neuvolapalvelut tavoittavat lähes kaikki lapsiperheet Suomessa ja palvelut ovat perheille vapaaehtoisia ja maksuttomia. Hyvinvointialueet vastaavat äitiys- ja lastenneuvolapalvelujen järjestämisestä ja palvelut sijoittuvat perhekeskusten alle.

Perhekeskuksella tarkoitetaan palvelukokonaisuutta, joka sisältää lapsille, nuorille ja perheille suunnatut hyvinvointia, kasvua ja kehitystä edistävät toiminnot. Perhekeskus voi toimia verkostomaisena, fyysisessä toimipisteessä tai sähköisen perhekeskuksen muodossa. Perhekeskuksen palvelut toimivat ja niitä johdetaan yhtenä kokonaisuutena. Satakunnassa on 16 kuntaa, asukkaita alueella on 212 653 (2022). Lapsia (alle 18 v) Satakunnan alueella on noin 36 500. Satakunnan hyvinvointialue on jaettu neljään perhekeskusalueeseen; perhekeskus Pohjatuuli, Lounatuuli, Suvituuli ja Etelätuuli. Jokaisen perhekeskusalueen lapset, nuoret ja perheet saavat perhekeskustoimintamallin mukaiset palvelut oman alueensa perhekeskuskokonaisuudesta ja yhteistyötä tehdään jokaisen alueen muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi neuvolat tekevät tiivistä yhteistyötä muun muassa varhaiskasvatuksen, lastensuojelun ja erikoissairaanhoidon toimijoiden kanssa.

Perhekeskuksen ydintehtävä on edistää lapsen, nuoren, vanhempien ja koko perheen terveyttä ja hyvinvointia. Tähän kuuluvat esimerkiksi lapsen ja nuoren fyysisen, psyykkisen ja psykososiaalisen kehityksen seuranta ja edistäminen, perheen terveellisten elintapojen edistäminen, vanhemmuuden ja perheen lähiverkoston tukeminen sekä vanhempien ohjaaminen tarvittaessa esimerkiksi päihde- tai mielenterveyspalveluihin. Lähtökohtana työlle ovat äitiys- ja lastenneuvolan sekä kouluterveydenhuollon terveystarkastukset, erityisesti koko perheen laajat terveystarkastukset. Tutkimustieto lapsen kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia suojaavista tekijöistä ohjaa toimintaa. (THL [www-sivut](http://www.thl.fi) 2023). Tämän päivän haasteita tilastojen valossa ovat muun muassa lasten ja nuorten ylipaino, liikunnan vähäisyys, ylipainoiset raskaana olevat äidit ja mielenterveyden haasteet lapsilla ja nuorilla. Näihin ja moneen muuhun haasteeseen voidaan jo neuvolapalveluissa vaikuttaa.

Valtioneuvoston asetus 338/2011 velvoittaa hyvinvointialueet tarjoamaan kaikille perheille suunnitelmalliset ja tasoltaan yhtenäiset äitiys- ja lastenneuvolapalvelut. Palvelut perustuvat huolellisesti toteutettuihin määräaikaisiin terveystarkastuksiin ja terveysneuvontaan, joissa huomioidaan yksilöiden ja perheiden tarpeet. Asetus velvoittaa tekemään hyvinvointialueella yhtenäisen neuvolasuunnitelman neuvolatoiminnalle. Neuvolasuunnitelma on osa laajempaa alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa (STM [www-sivut](http://www.stm.fi) 2023). Neuvolatyötä koskevat kansalliset ohjeistukset on koottu NEUKO-tietokantaan. Se sisältää äitiys- ja lastenneuvolan ammattilaisten käyttöön uusinta näyttöön perustuvaa tietoa sekä kansalliset ohjeistukset ja suositukset.

Tämän neuvolasuunnitelman tekemisestä on vastannut neuvolapalveluiden kehittämistyöryhmä, johon kuuluu jokaisen perhekeskuksen neuvolapalveluista vastaava esihenkilö sekä perhekeskus Etelätuulen vastuuyksikön päällikkö.

Kuva1. Perhekeskuksen tehtävät (THL www-sivut)

2. SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUEEN STRATEGIA JA ARVOT

Neuvolapalveluissa huomioidaan Satakunnan hyvinvointialueen strategia ja arvot. Työskentely on arvojen mukaista. Alueella on kova tahtotila palveluiden kehittämiseen.

Palvelemme yhdenvertaisesti

Neuvolapalveluissa on yhtenäiset toimintatavat alueellamme. Asiakkaat tulevat saamaan samanlaiset palvelut joka puolella riippumatta yksiköstä, jossa hän asioidi. Tähän mennessä on yhtenäistetty neuvolapalveluiden puhelinaika, ajanvarauskirjat, neuvolassa käytettävät lomakkeet ja terveystarkastusten toimintamalli. Lisäksi jokaisessa neuvolassa toimitaan Terveystietokeskuksen NEUKO-ohjeistuksen mukaan. Digipalveluita kehitetään jatkuvasti palveluja täydentämään. Yhteistyöverkostot peruspalveluiden ja erikoissairaanhoidon välillä ovat toimineet äitiyshuollon osalta jo vuodesta 2023 alkaen ja käynnistyvät huhtikuussa 2024 lastentautien kohdalla. Näin vahvistetaan yhdenmukaista ohjausta ja hoitoa palveluiden eri tasoilla. Yhteistyötä vahvistetaan myös neuvolan ja varhaiskasvatuksen välillä kehittämällä yhteistyön toimintamalleja.

Kohtaamme inhimillisesti

Neuvolapalvelut tunnetaan luotettavina palveluina pitkän historiansa vuoksi. Asiakkaat kohdataan yksilöllisesti ja arvostaen riippumatta hänen taustastaan. Tulkkipalveluja käytetään, jotta asiakkaat voivat saada palvelua omalla äidinkielellään. Neuvolapalveluissa korostuu asiakaslähtöisyys ja perhekeskeisyys ja asiakkaan omia voimavaroja vahvistetaan. Omahoitajuus ja sen myötä pitkät asiakassuhteet vahvistavat palvelujen asiakaslähtöisyyttä. Neuvolapalvelut ovat matalan kynnyksen ennaltaehkäiseviä palveluita ja kaikki ovat oikeutettuja neuvolapalveluihin. Yhteistyötä tehdään monipuolisesti varhaiskasvatuksen ja kolmannen sektorin kanssa muun muassa perhekeskusverkostoissa.

Toimimme ammatillisesti

Neuvolapalveluissa pyritään säilyttämään henkilöstön hyvä pito- ja vetovoima. Terveystenhoitajia on ollut hyvin saatavilla hyvinvointialueen avoimiin toimiin. Terveystenhoitajilla on kaikilla sama koulutus (laki terveydenhuollon ammattihenkilöstä 28.6.1994/559) ja täydennys-, lisä-, ja vahvistuskoulutuksia mahdollistetaan. Sosiaali- ja terveystalan lupa ja valvontavirasto Valvira rekisteröi laillistuksen saaneen terveydenhoitajan Terhikki-rekisteriin. Työnantajan vaatima lääkehoidon osaamisen lupa on kaikilla terveydenhoitajilla voimassa. Terveystenhoitajien tehtävänkuvaukset ovat alueellamme yhtenäiset. Terveystenhoitajan työssä noudatetaan THL:n ohjeistuksia. Neuvolapalveluissa on käytössä tutkittuun tietoon perustuvia menetelmiä. Kyseessä on huippuammattilaiset!

Uudistamme vastuullisesti

Neuvolan kehittämistyöryhmä suunnittelee ja kehittää työtä yhdessä terveydenhoitajien kanssa. Tiedonkulku ja uusien toimintatapojen käyttöönotto on sujuvaa kaikkiin perhekeskuksiin ja kaikkiin yksiköihin. Toimintamallit jalkautetaan esihenkilöiden kautta käytäntöön. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos on laatinut suositukset neuvolatyön henkilöstömitoituksista eli terveydenhoitajien ja lääkäreiden työntekijäkohtaisista lapsimääristä. Alueellamme pyritään näihin suosituksiin. Asiakasmääriä seurataan aktiivisesti. Toimintaa järkevöitetään muun muassa huomioimalla syntyvyyden lasku, asiakkaiden kasvavat terveyserot ja toiminnan taloudellisuus. Kehitteillä oleva varahenkilöstömalli pyrkii toiminnan turvaamiseen esimerkiksi työntekijöiden esim. työntekijöiden poissaolojen aikana.

3. ASIAKKAAN OHJAUTUMINEN NEUVOLAPALVELUIHIN

Neuvolapalveluiden yhteystiedot löytyvät Satakunnan hyvinvointialueen internet-sivuilta. Koko hyvinvointialueen neuvolapalveluissa on yhtenäinen puhelinaika 1.4.24 alkaen. Tällä hetkellä asiakkaan on myös mahdollista varata aika sähköisesti joihinkin palveluihin ja toimipisteisiin. Seksuaaliterveysneuvolaan asiakas voi varata ajan sähköisesti koko alueella. Ajan voi varata sähköisesti myös lastenneuvolaan perhekeskus Etelätuulella ja Lounatuulella. Suunnitelmissa on laajentaa sähköinen ajanvaraus kaikkiin neuvolapalveluihin. Sähköisiä palveluita lisätään jatkuvasti alueella.

Pyydä Apua- nappi palvelee koko hyvinvointialueella lapsia, lapsiperheitä ja nuoria kiireettömän avun saamiseksi. Pyydä Apua- napin kautta asiakas voi ottaa yhteyttä minkä tahansa mieltä askarruttavan asian takia ja sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilainen vastaa kysymykseen kolmen arkipäivän kuluessa. Asiakas voi jättää yhteydenottopyynnön mihin vuorokauden aikaan tahansa. Perhekeskuksissa on nimetyt Pyydä apua- nappiin vastaajat.

4. TOIMIPISTEET

Satakunnan hyvinvointialueella on tehty palveluverkkoselvitys, jossa on selvitetty sosiaali- ja terveyspalvelupisteet, paloasemat, palvelutarjonta, toteutunut ja tuleva väestönkehitys sekä sote-kiinteistöjen rakennustekninen tilanne. Neuvolan toimipisteitä alueella on useita. Mahdollisesti tulevien vuosien aikana lastenneuvolapalveluja sijoitetaan varhaiskasvatukseen, koulujen tai kunnan muiden tilojen yhteyteen. Äitiysneuvolapalvelut keskitetään kunkin alueen sote-keskukseen mm. lääkäreiden saatavuuden turvaamiseksi ja välineiden ja toimintaan sopivien tilojen vuoksi. Seksuaaliterveysneuvola-toimintaa pyritään järjestämään nuorille myös kouluilla. Eurajoen neuvolapalvelut siirtyivät osaksi perhekeskus Etelätuulta 1.1.2024 alkaen.

4.1. Perhekeskus Pohjatuuli

Perhekeskus Pohjatuuli sijaitsee maantieteellisesti viiden eri kunnan/kaupungin alueella. Kaksi neuvolan toimipistettä sijaitsee Kankaanpään alueella (Tapala ja Honkajoki). Karviassa, Siikaisissa, Pomarkussa ja Jämijärvellä on jokaisessa oma neuvolan toimipiste.

toimipiste	osoite	palvelu
Peruspalvelukeskus Tapala	Tapalankatu 20, 38700 Kankaanpää	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Peruspalvelukeskus Honkajoki	Lääkäritie 12, 38950 Honkajoki	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Peruspalvelukeskus Karvia	Iltaruskonkatu 1, 39930 Karvia	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Peruspalvelukeskus Siikainen	Metsäpirtintie 7, 29810 Siikainen	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Peruspalvelukeskus Pomarkku	Pitkäkuja 9, 29630 Pomarkku	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Peruspalvelukeskus Jämijärvi	Peijarintie 8, 38800 Jämijärvi	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut

4.2. Perhekeskus Lounatuuli

Vuonna 2024 Satakunnan hyvinvointialueella Lounatuulen perhekeskuksessa neuvolapalveluita on yhteensä yhdessätoista neuvolassa/toimipisteessä. Niistä Porissa on seitsemän neuvolaa/toimipistettä, Merikarviaalla yksi toimipiste ja Ulvilassa kolme neuvolaa/toimipistettä. Neuvolapalvelut pyritään tuottamaan lähipalveluna ja Lounatuulen perhekeskus on laaja, johon kuuluu kahden kaupungin ja yhden kunnan alueen asukkaat.

toimipiste	osoite	palvelu
Länsi-Porin neuvola	Maantiekatu 31 B4, 28120 Pori	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Itä-Porin neuvola	Herralahdenraitti 2, 28100 Pori	lastenneuvola- ja äitiysneuvolapalvelut
Pohjois-Porin neuvola	Siltapuistokatu 2, 28100 Poti	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Pihlavan neuvola	Päretie2, 28880 Pori	lastenneuvola- ja äitiysneuvolapalvelut
Merikarvian neuvola	Antintie 52, 29900 Merikarvia	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Kullaan neuvola	Koskitie 15, 29340 Kullaa	lastenneuvolapalvelut
Ulvilan neuvola	Välskärantie 1, 28450 Vanha-Ulvila	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Hajunpään neuvola	Katinhännäntie 17, 28260 Harjunpää	lastenneuvolapalvelut
Reposaaren neuvola	Kirkkokatu 24, 28900 Pori	lastenneuvolapalvelut, tarvittaessa
Lavian neuvola	Viittatie 8, 38600 Lavia	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Noormarkun neuvola	Hakalantie 7, 29600 Noormarkku	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut

4.3. Perhekeskus Suvituuli

Perhekeskus Suvituuli sijaitsee maantieteellisesti 6 eri kunnan/kaupungin alueella. Jokaisessa kunnassa/kaupungissa on oma neuvolatoimipisteensä ja kahden kunnan/kaupungin alueella useampi toimipiste.

Euran kunnan alueella sijaitsevat neuvolatoimipisteet:

toimipiste	osoite	palvelu
Euran neuvola	Terveystie 3, 27510 Eura	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Hinnerjoen neuvola	Puistotie 10, 27600 Hinnerjoki	lastenneuvolapalvelut
Honkilahden neuvola	Koskenkylänraitti 21 A, 27650 Honkilahti	lastenneuvolapalvelut
Panelian neuvola	Kaskistontie 21, 27430 Panelia	lastenneuvolapalvelut

toimipiste	osoite	palvelu
Harjavallan neuvola	Koulukatu 2, 29200 Harjavalta	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut

Huittisten kaupungin alueella sijaitsevat neuvolatoimipisteet:

toimipiste	osoite	palvelu
Huittisten neuvola	Kravilankatu 4 B, 32700 Huittinen	lastenneuvolapalvelut
Huittisten neuvola	Risto Rytinkatu 53, 32700 Huittinen	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut

toimipiste	osoite	palvelu
Kokemäen neuvola	Tulkkilantie 4, 32800 Kokemäki	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Nakkilan neuvola	Satakunnantie 2, 29250 Nakkila	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Säkylän neuvola	Välskärintie 5, 27800 Säkö	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut

4.4. Perhekeskus Etelätuuli

Perhekeskus Etelätuuli toimii Raumalla ja Eurajoella. Neuvolatoimintaa on neljässä toimipisteessä.

toimipiste	osoite	palvelu
Nortamonkadun neuvola	Nortamonkatu 30, 26100 Rauma	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Lapin neuvola	Kirkkotie 4, 27230 Lappi	lastenneuvola- ja äitiysneuvolapalvelut
Eurajoen neuvola	Rantaperentie 1, 27100 Eurajoki	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut
Luvian neuvola	Kuivalahdentie 3, 29100 Luvia	lastenneuvola-, äitiysneuvola- ja seksuaaliterveysneuvolapalvelut

5. NEUVOLAN PALVELUKUVAUS

Neuvolapalvelut kuuluvat Satakunnan hyvinvointialueella lasten, nuorten ja perheiden peruspalveluihin. Satakunnan hyvinvointialueen jokaisella perhekeskuksella on oma neuvolapalveluiden esihenkilö, jonka tehtävänä on vastata neuvolatoiminnasta. Alueellamme työskentelee neuvolapalveluissa yhteensä 92 terveydenhoitajaa. Terveystenhoitajia on alueella ollut saatavilla riittävästi avoimiin toimiin. Vuoden 2023 aikana alkoi tauon jälkeen Satakunnassa uudelleen terveydenhoitajien koulutus Diakonia- Ammattikorkeakoulussa (DIAK) ja tämä on ollut odotettua riittävän henkilöstömäärän turvaamiseksi alueella tulevaisuudessa.

Lastenneuvolassa henkilöstömitoitussuositus on enintään 320 lasta/ terveydenhoitaja. Alueellamme on pysytty näissä suosituksissa. Äitiysneuvolassa suositus on enintään 76 raskaana olevaa naista tai perhettä. Riittävän osaamisen varmistamiseksi tulee terveydenhoitajan vastuulla olla vähintään 38 raskaana olevaa naista. Jos terveydenhoitaja tekee yhdistettyä äitiys- ja lastenneuvolatyötä, voi hänen vastuullaan olla 38 raskaana olevaa naista ja 160 lasta. Seksuaaliterveysneuvolassa ei vastaavaa suositusta asiakasmääriin ole (THL www-sivut 2023). Satakunnan hyvinvointialueella toteutuu omahoitajuus neuvolapalveluissa.

Säädökset velvoittavat neuvolatyössä monialaiseen poikkihallinnolliseen yhteistyöhön, jonka avulla asiakkaiden ja perheiden varhaisen tuen ja avun saannin mahdollisuudet paranevat. Samalla voidaan vähentää esimerkiksi päällekkäisestä työstä syntyviä kustannuksia. Neuvola tekee monialaista ja -ammattillista yhteistyötä tarvittaessa muiden sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten ja erikoissairaanhoidon kanssa. Neuvola on keskeinen osa perhekeskustoimintaa ja yhteistyötä tehdään paitsi perhekeskuksen eri toimijoiden kanssa myös kuntien/kaupunkien varhaiskasvatuspalveluiden ja kolmannen sektorin kuten järjestöjen ja seurakuntien kanssa. Neuvolapalvelujen tulee olla asiakkaille joustava yhdyspinta muihin tarvittaviin palveluihin.

5.1. Lastenneuvola

Lastenneuvolassa lapsen kehitystä ja terveydentilaa seurataan vauvasta kouluikään. Tavoitteena on turvata lapsen normaali kasvu ja kehitys edistämällä terveyttä terveysneuvonnalla ja rokotuksilla. Perheitä tuetaan yksilöllisesti erilaisissa kasvatukseen ja hoitoon sekä turvalliseen kasvuympäristöön liittyvissä tilanteissa.

Lapsen tai vanhemman sekä perheen erityisen tuen tai tutkimusten tarve pyritään tunnistamaan varhain, ja ohjaamaan perhe tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon. Pitkäaikaisesti sairaan tai vammaisen tai toimintakyvyltään rajoitteen lapsen omahoitoa tuetaan neuvolassa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Neuvolan henkilöstö, terveydenhoitajat ja lääkärit, ovat avainasemassa terveysseurannassa ja -neuvonnassa, ongelmien varhaisessa havaitsemisessa ja tuen tarjoamisessa. Omaan terveydenhoitajaan voi ottaa yhteyttä monenlaisissa elämäntilanteissa. Kaikki perhettä koskevat keskustelut käydään luottamuksellisesti. Hoidon jatkuvuus lisää turvallisuutta ja luottamuksellisuutta. Yhteinen tiivis työ moniammatillisesti yli hallinnonalojen yhdessä perheen kanssa parantaa ja selkeyttää hoidon tuloksellisuutta.

5.1.1. Terveystarkastukset

Koko ikäluokan kattavat terveystarkastukset ja tarpeen mukaisesti tehdyt lisä- ja kotikäynnit mahdollistavat kasvun ja kehityksen seuraamisen sekä terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Satakunnan hyvinvointialueen lastenneuvoloissa terveystarkastukset toteutetaan NEUKO-tietokannan ohjeistusten ja suositusten mukaisesti. NEUKO-tietokannan sisällöstä vastaa Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja tietokanta löytyy THL:n verkkosivuilta ja Terveysportista.

Lastenneuvolassa laajat terveystarkastukset toteutetaan lapsen ollessa neljän kuukauden, 18 kuukauden ja neljän vuoden ikäinen. Lapsen molemmat vanhemmat/hoitajat pyydetään mukaan tarkastukseen. Terveydenhoitaja ja lääkäri tekevät laajan terveystarkastuksen yhteistyössä joko samalla käyntikerralla tai erillisillä käynneillä sovitun suunnitelman mukaisesti. Tarkastuksissa arvioidaan monipuolisesti lapsen fyysistä ja psykososiaalista terveydentilaa, hyvinvointia ja oppimista. Laajoissa terveystarkastuksissa selvitetään lisäksi vanhempien ja koko perheen hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta. Terveystarkastukseen sisältyy aina yksilöllinen terveysneuvonta ja vanhempien luvalla myös varhaiskasvatuksen antama arvio lapsen selviytymisestä ja hyvinvoinnista varhaiskasvatuksessa.

Muut lastenneuvolan määräaikaisten terveystarkastukset koostuvat vähintään 12 terveystarkastuksesta, joista 8–9 on lapsen ensimmäisen ikävuoden aikana. Laajojen terveystarkastusten lisäksi lastenneuvolan terveystarkastuksista 2 on lääkärintarkastuksia, joihin sisältyy myös terveydenhoitajan osuus. Ikätaso huomioiden kaikissa tarkastuksissa keskustellaan lapsen ja hänen vanhempansa kanssa perheen elämäntilanteesta, kuulumisista ja hyvinvoinnista sekä kysytään voimavaroista ja mieltä askarruttavista asioista. Suun terveystarkastus tarjotaan alle kouluikäiselle lapselle kolme kertaa: kun hän on 1- tai 2-vuotias, 3- tai 4-vuotias ja 5- tai 6-vuotias. Alle kouluikäisten suun terveystarkastuksen tekee suuhygienisti tai hammashoitaja ja tarpeen mukaan hammaslääkäri. Lisäksi terveydenhoitaja tekee joko 12 kk tai 18 kk ikäisen lapsen terveystarkastuksen yhteydessä arvion suun terveydentilasta. Terveydenhoitajan vastaanotolla suun terveydentilan arvio tehdään tarkistamalla suuhygienia ja suun terveydentila. Lisäksi

keskustellaan suun terveyteen liittyvistä tavoista. Terveystarkastaja arvioi suuhygienian ja suun terveydentilan (mahdolliset karioituneet hampaat, hammaskiven, limakalvomuutokset) sekä suuhun ja hampaisiin liittyvät säröt ja vaivat ja ohjaa perheen suun terveydenhuoltoon tarvittaessa.

5.1.2. Terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen

Terveystarkastuksiin osallistuminen on vapaaehtoista. Tarkastuksista poisjäävien tuen tarve tulee kuitenkin pyrkiä selvittämään lastenneuvolassa, esim. olemalla yhteydessä lapsen vanhempiin. Jos yhteyttä vanhempiin ei saada ja perheen hyvinvoinnista on huoli, voi esimerkiksi kotikäynnin tekeminen olla toimiva tapa selvittää tilannetta. Tarkastuksista poisjäävien tuen tarvetta voidaan selvittää myös monialaisessa yhteistyössä terveydenhuollon eri toimijoiden, varhaiskasvatuksen ja lastensuojelun henkilöstön kanssa.

5.2. Äitiysneuvola

Äitiysneuvolapalveluiden tavoitteena on raskaana olevan naisen ja sikiön terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin turvaaminen ja edistäminen. Raskauden aikaiset häiriöt ja niiden riskitekijät pyritään tunnistamaan varhain ja tarvittaessa järjestää lisäkäyntejä ja -tukea ja/tai ohjata raskaana oleva perheineen jatkohoitoon. Neuvolan tehtävänä on lisäksi raskaana olevan ja hänen kumppaninsa sekä koko perheen voimavarojen, vanhemmuuden ja parisuhteen tukeminen sekä terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen. Jos tulevilla vanhemmilla tai perheellä havaitaan erityisen tuen tarvetta ja ylisukupolvisten ongelmien riskitekijöitä järjestetään perheelle kohdennettua tukea ja apua.

5.2.1. Terveystarkastukset

Satakunnan hyvinvointialueen äitiysneuvoloissa terveystarkastukset toteutetaan NEUKO-tietokannan ohjeistusten ja suositusten mukaisesti. Alueellamme on toteutettu kehittämistyönä äitiysneuvolan toimintojen yhtenäistäminen. Lasta odottavalle perheelle järjestetään yksi laaja terveystarkastus raskausviikoilla 13–18. Raskaana oleva ja hänen kumppaninsa/tukihenkilönsä pyydetään mukaan tarkastukseen. Laajaan terveystarkastuksen tekee terveydenhoitaja yhteistyössä lääkärin kanssa erillisillä käynneillä. Tarkastuksessa tehdään laaja-alainen arvio syntyvän lapsen hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavista tekijöistä sekä lasta odottavien vanhempien/hoitajien terveydestä, hyvinvoinnista, turvallisuudesta ja terveystottumuksista. Terveystarkastukseen sisältyy aina yksilöllinen terveysneuvonta.

Muita määräaikaista terveystarkastuksia järjestetään äitiysneuvolassa ennen synnytystä vähintään 7 ja synnytyksen jälkeen 2 (äitiysneuvolan kotikäynti ja synnytyksen jälkitarkastus). Lääkärintarkastuksia äitiysneuvolassa on vähintään yksi laajan terveystarkastuksen lisäksi.

Terveystarkastuksissa keskustellaan raskaana olevan, hänen kumppaninsa ja mahdollisten muiden perheenjäsenten elämäntilanteesta, kuulumisista ja hyvinvoinnista, kysytään voimavaroista ja mieltä askarruttavista asioista sekä tehdään tarvittavat tutkimukset. Raskauden etenemiseen, terveystottumuksiin, turvallisuuden edistämiseen ja perheen yksilölliseen tarpeeseen liittyvä terveysneuvonta sisältyy kaikkiin tapaamisiin. Suun terveydenhuollon ammattilainen toteuttaa ensimmäistä lastaan odottavalle perheelle suun terveystarkastuksen ja hoidon tarpeen arvion.

5.2.2. Terveystarkastuksista poisjäävien tuen tarpeen selvittäminen

Terveystarkastuksiin osallistuminen on vapaaehtoista. Tarkastuksista poisjäävien tuen tarve tulee pyrkiä selvittämään esimerkiksi olemalla yhteydessä lasta odottavaan perheeseen. Jos yhteyttä perheeseen ei saada ja perheen hyvinvoinnista on huoli, voi esimerkiksi kotikäynnin tekeminen ja yhteydenotto monialaisen verkostotyön toimijoihin, kuten sosiaalihuoltoon, olla toimiva tapa selvittää tilannetta.

5.3. Seksuaaliterveysneuvola

Seksuaaliterveys- ja raskauden ehkäisy palvelujen tarkoitus on edistää yksilön ja parin terveyttä tarjoamalla tukea, ohjausta ja hoitoa terveyteen, ihmissuhteisiin, seksuaalisuuteen, sukupuolisuuteen ja raskauden ehkäisyyn liittyvissä asioissa. Seksuaaliterveysneuvolan palvelut on suunnattu kaikille alle 25-vuotiaille sisältäen luottamukselliset keskustelut kuukautisiin, seksitauteihin, parisuhteeseen sekä seksuaalisuuteen ja sukupuolisuuteen liittyvissä asioissa, ehkäisyvalmisteiden aloituksen, seurannan ja vaihdon ja jälkiehkäisyyn liittyvän ohjauksen ja neuvonnan. Ennaltaehkäisevät terveystalvet kuten ehkäisyn aloitus- ja seurantakäynnit terveydenhoitajan vastaanotolla ovat maksuttomia.

Hyvinvointialueen seksuaaliterveysneuvoloissa on yhtenäinen toimintasuunnitelma. Seksuaaliterveysneuvolassa hoidetaan ilman ikärajaa seksitauteihin liittyvät tutkimukset, neuvonta ja hoito, lapsettomuuden hoidon alkututkimukset ja neuvonta sekä raskaudenkeskeytykseen liittyvät asiat. Satakunnan hyvinvointialueella on yhtenäinen seksitautien hoitopolku, joka perustuu Käypä hoito -suosituksiin.

Hyvinvointialueella tarjotaan maksutonta ehkäisyä alle 25-vuotiaille. Kaikki satakuntalaiset alle 25-vuotiaat sekä alueen oppilaitoksissa opiskelevat hyvinvointialueen ulkopuolella kirjoilla olevat alle 25-vuotiaat opiskelijat kuuluvat maksuttoman ehkäisyn piiriin ja saavat heille suunnitellut ehkäisyvalmisteet maksutta seksuaaliterveysneuvolan tai koulu- ja opiskeluterveydenhuollon toimipisteistä.

5.3.1 Raskauden ehkäisyn aloitus ja seuranta

Perusterveiden asiakkaiden kohdalla raskauden ehkäisyyn perehtyneet terveydenhoitajat hoitavat ehkäisyn aloituksen ilman lääkärikäyntiä. Lääkärin vastaanotolle ohjataan vain riski- ja erityisryhmät sekä muut lääketieteellistä lisäkonsultaatiota tarvitsevat asiakkaat.

Seksuaaliterveysneuvolassa suunnitellaan ja aloitetaan asiakkaalle yksilöllisesti paras raskauden ehkäisymenetelmä. Ehkäisyn aloituskäynti sisältää asiakkaan terveydentilan ja omien toiveiden selvittämisen lisäksi neuvontaa ja ohjausta. Ehkäisymenetelmä valitaan Käypä hoidon suositusten mukaisesti. Kaikille asiakkaille ohjeistetaan tarpeen mukaan seksitautien testaus.

Ensimmäinen seurantakäynti ehkäisyn aloituksen jälkeen tapahtuu 3kk kuluttua ensikäynnistä vastaanotolla tai puhelimitse. Tarkoituksena on kartoittaa, onko valittu ehkäisymenetelmä

edelleen sopiva, käytetäänkö valmistetta asianmukaisesti ja onko ilmaantunut mahdollisesti haittoja tai riskitekijöitä. Valittu valmiste vaikuttaa seuraavien seurantakäyntien tiheyteen. Ehkäisytablettien, -laastareiden ja -renkaiden kohdalla seurantakäyntien väli on 6-9kk. Kierukoiden ja ehkäisykapselien kohdalla seurantaa ei tarvita, tällöin asiakas ohjataan olemaan yhteydessä seksuaaliterveysneuvolaan, jos ilmaantuu vaivoja tai kysyttävää tai kun on aika ehkäisyvälineen poistolle tai vaihdolle. Kondomeja jaetaan yksilöllisen tarpeen mukaan ja muistetaan ohjaus noudon yhteydessä.

5.3.2 Raskaudenkeskeytys

Seksuaaliterveysneuvolaan ollaan yhteydessä, kun raskaus ei ole toivottu tai raskauden jatkamiselle ei koeta olevan edellytyksiä. Alle 12 raskausviikkoa kestäneen raskauden voi 1.9.2023 lakimuutoksen (laki raskauden keskeyttämisestä) jälkeen keskeyttää raskaana olevan omasta pyynnöstä, eikä erityisiä perusteita enää tarvita. 12 raskausviikon täyttymisen jälkeen toimitaan kuten aiemminkin eli tarvitaan kahden lääkärin päätös ja syy keskeytykselle pitää kirjata. Laissa säädetään myös psykososiaalisen tuen antamisesta. Raskauden keskeytystä pyytävällä tai sitä harkitsevalla sekä toisella vanhemmalla on oikeus saada hänen tarvitsemansa psykososiaalinen tuki. Tuen tarve voi ilmetä ennakkolisesti harkittaessa raskauden keskeytystä ja punnittaessa eri vaihtoehtoja sekä raskauden keskeytyksen jälkeen.

Raskauden keskeytyksen läpikäyneelle naiselle tarjotaan jälkitarkastus, jolloin kartoitetaan asiakkaan fyysisen toipumisen selvittämisen lisäksi psykososiaalisen tuen tarve ja ohjataan tarvittaessa jatkohoitoon. Raskauden keskeytyksen jälkeen lyhytaikainen ehkäisy on maksutonta ikärajaan katsomatta.

6. TYÖTILAT JA TYÖVÄLINEET

Hyvinvointialueiden aloittaessa työtilat ja työvälineet siirtyivät liikkeenluovutuksen periaatteen mukaisesti kunnilta hyvinvointialueelle. Alueella on hyvin erilaisia ja eritasoisia työtiloja. Neuvolan toimipisteissä tulee olla asianmukaiset ja terveet työtilat sekä riittävät määrät työtiloja toiminnan toteuttamiseen. Henkilökunnan sosiaalityötilat ovat oltava asianmukaiset ja asiakkaiden odotustilojen viihtyvyys tulee ottaa huomioon. Jokaisessa neuvolassa on imetykseen soveltuva tila. Lisäksi neuvolapalveluissa tulisi olla tiloja ryhmätoiminnan toteuttamiseen.

Nykyaikaiset ja toimivat työvälineet ovat työ- ja potilasturvallisuuden kannalta välttämättömät. Terveystieteillä on käytössään suojavaatteet.

THL ohjeistaa perhekeskusten kohtaamispaikkatoimintaan. Kohtaamispaikkaan ovat tervetulleita lapset, nuoret ja perheet. Perhekeskuksissa tulee olla avoin kohtaamispaikka, jossa toimintaa järjestetään perheille maksuttomana järjestöjen, kuntien, seurakuntien ja hyvinvointialueen tuottamana. Kohtaamispaikkatoiminnan tavoitteena on mahdollistaa lasten, nuorten ja perheiden osallisuus, vahvistaa vanhemmuutta, edistää perheiden voimavaroja ja hyvää arkea sekä vähentää perheiden ja vanhempien yksinäisyyden kokemuksia. Tarkoitus on myös vahvistaa vertaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Satakunnan hyvinvointialueella on kohtaamispaikkoja, joiden edelleen kehittäminen ja laajentaminen on käynnissä. Kohtaamispaikoissa voidaan järjestää myös neuvoloiden ryhmätoimintaa.

7. TYÖNTEKIJÖIDEN TEHTÄVÄNKUVAUKSET

Tehtäväkuvaus on tehtävää koskeva kuvaus, josta käy ilmi seuraavat asiat: työn olennainen sisältö, keskeiset tehtäväkokonaisuudet ja tehtävän tarkoitus. Satakunnan hyvinvointialueella tehtäväkuvaukset on päivitetty yhteneväisiksi.

7.1. Neuvolan terveydenhoitaja

Hyvinvointialueen neuvoloissa tehdään äitiys- ja lastenneuvolatyötä sekä seksuaaliterveysneuvolatyötä. Käsite ehkäisyneuvola on laajentunut käsitteeksi seksuaaliterveysneuvola, jossa katsotaan eduksi asiantuntijuutta esim. seksuaalineuvojan pätevyyttä.

Äitiysneuvolassa terveydenhoitajan tehtävä on turvata raskaana olevan naisen ja sikiön terveys sekä hyvinvointi, edistää tulevien vanhempien ja koko perheen terveyttä ja hyvinvointia, edistää tulevan lapsen kehitysympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä edistää kansanterveyttä ja ehkäistä raskausaikaisia häiriöitä.

Lastenneuvolassa terveydenhoitajan tehtävä on edistää 0- 6-vuotiaiden lasten ja heidän perheidensä terveyttä ja hyvinvointia. Terveydenhoitaja seuraa ja edistää lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kasvua sekä kehitystä. Lisäksi tuetaan vanhemmuutta sekä parisuhteen hoitamista. Terveydenhoitaja pyrkii havaitsemaan lapsiperheiden erityisen tuen tarpeet ja järjestämään tarkoituksenmukaista tukea ja apua. Terveydenhoitaja toteuttaa myös lapsen kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvat rokotukset.

Seksuaaliterveysneuvolassa terveydenhoitajan tehtävänä on edistää yksilön ja parin terveyttä tarjoamalla tukea, ohjausta ja hoitoa terveyteen, ihmissuhteisiin, seksuaalisuuteen, sukupuolisuuteen ja raskauden ehkäisyyn liittyvissä asioissa. Seksuaaliterveysneuvolan palvelut on suunnattu kaikille alle 25-vuotiaille, lukuun ottamatta joitakin ikärajattomia palveluita kuten seksitauteihin liittyvät tutkimukset, neuvonta ja hoito, lapsettomuuden hoidon alkututkimukset / neuvonta ja raskauden keskeytykseen liittyvät asiat.

7.2. Neuvolalääkäri

Neuvolalääkäri on perusterveydenhuollon lääkäri, joka toimii lääketieteellisenä asiantuntijana perhekeskuksen moniammatillisessa tiimissä. Hän toteuttaa työssään äitiysneuvolan ja lastenneuvolan terveystarkastuksia ja tarvittavia yksilöllisen tarpeen mukaisia käyntejä sekä raskauden ehkäisyneuvonantoja ja raskauden suunnitteluun liittyviä perusterveydenhuollon lääkäripalveluja. Neuvolalääkäri laatii kuntoutussuunnitelmia ja muita tarvittavia lausuntoja neuvolaikäisille lapsille. Seksuaaliterveysneuvolan lääkäri aloittaa lapsettomuushoidot sekä hoitaa raskauden keskeytykseen liittyvät asiat, jos kyseessä yli 12 viikkoinen raskaus. Myös neuvolalääkäriin työskentelyote on ennaltaehkäisevä.

7.3. Neuvolapsykologi

Neuvolapsykologin työn tavoitteena on neuvolaikäisten lasten ja lasta odottavien perheiden hyvinvoinnin edistäminen. Satakunnan hyvinvointialueella tämä tapahtuu osana kasvatus- ja perheneuvonnan psykologien työnkuvaa tai neuvolapsykologien toimesta. Psykologit tarjoavat perheille psykologista tukea, ohjantaa ja neuvontaa. Psykologille perhe voi ohjautua esimerkiksi raskauteen, vauva-aikaan ja pikkulapsivaiheeseen liittyvissä huolissa tai erilaisissa vuorovaikutuksen, perhe-elämän ja vanhemmuuden haasteissa. Psykologit antavat myös konsultaatiota ja tekevät yhteistyötä muiden lapsiperheiden parissa työskentelevien tahojen kanssa. Neuvolapsykologit tekevät myös erilaisia tutkimuksia, kuten kouluvalmiustutkimuksia.

8. VANHEMMUUDEN TUKI NEUVOLATOIMINNASSA

Neurolan tehtävänä on vahvistaa vanhemmuutta jokaisella tapaamisella perheen kanssa. Lisäksi alueellamme on erilaisia vanhemmuuden tuen toimintatapoja.

Perhe- ja synnytysvalmennus

Satakunnan hyvinvointialueella on syksyllä 2023 käynnistynyt etänä toteutettava yhteinen alueellinen perhe- ja synnytysvalmennus. Perhe- ja synnytysvalmennus koostuu kuudesta eri osiosta, joista perheet voivat valita itselleen sopivan kokonaisuuden, valmennusosiot käsittelevät eri aiheita. Valmennuksia järjestetään arki iltapäivisin/iltaisoin etänä Teamsin välityksellä. Jokaiseen valmennusosiioon ilmoittaudutaan Satakunnan hyvinvointialueen sähköisen asioinnin kautta. Valmennuksen osiot ovat seuraavat;

- *Elämää meidän perheessä* on parisuhteeseen, vanhemmuuteen ja seksuaalisuuteen keskittyvä valmennus.
- *Kurkistus vauvakuplaan* keskittyy imetykseen, varhaiseen vuorovaikutukseen sekä vauvan hoitoon ja huolenpitoon.
- *Omanapapiiri* on synnytykseen valmistautumiseen suuntaava valmennus, jossa käydään läpi henkistä ja fyysistä synnytykseen valmistautumista.
- *Synnytyksessä palautuminen* on fysioterapeutin pitämä synnytyksen jälkeistä fyysistä palautumista käsittelevä osio.
- *Terve suu koko perheelle* on suun terveyttä sekä oman että lapsen suun hoitoa käsittelevä valmennus, jota pitävät suun terveydenhuollon henkilökunta.

Satasairaalan synnytysvalmennusta pidetään joka viikko, sekä etänä että paikan päällä sairaalassa.

Ryhmätoiminta

Ryhmäneuvolavastaanoitoilla on tärkeä merkitys perheiden kannalta, koska he tutustuvat toisiinsa, saavat vertaistukea ja verkostoituvat. Ryhmäneuvolakäynti esimerkiksi ½-vuotiaille lastenneurolassa korvaa määrääikaistarkastuksen. Tutkittuun tietoon pohjautuvilla ryhmämuotoisilla menetelmillä on vaikuttavuusnäyttöä esimerkiksi varhaisen vuorovaikutussuhteen kehittämisessä ja perheen hyvinvoinnin lisääntymisessä. Jokaisessa perhekeskuksen neurolassa on lisäksi omat ryhmätoiminnat, jotka vastaavat sen perhekeskuksen väestön tarpeisiin.

Perhekeskus Lounatuudessa ½ vuoden lastenneuvola toteutetaan ryhmäneuvolana yhdessä Porin lastenkulttuurikeskuksen kanssa. Nämä ryhmät ovat yksi osa "Kultane -neuvola" toimintaa, jonka lähtökohtana on moniammatillinen yhteistyö, joka lisää perheiden hyvinvointia taiteen ja kulttuurin keinoin. Alueen yhdessä neuvolassa toimii myös "Isä-ryhmä" kerran kuukaudessa.

Perhekeskus Suvituulen Euran neuvolassa järjestetään puolivuositain Esikoisäitiryhmä, joka kokoontuu yhteensä 7 kertaa. Kokoontumisissa on eri teemoja ja ryhmätoiminnan tarkoituksena on vahvistaa vanhemmuutta ja vertaistukea.

Perhekeskus Etelätuulen lastenneuvolassa ½- vuotiaan neuvolakäynniksi tarjotaan ryhmämuotoista isäneuvolaa, joka toteutuu kuukausittain. Vaihtoehtoisesti isä voi tulla vauvan kanssa yksilökäynnille neuvolaan.

Perhekeskus Etelätuulen neuvolapalveluissa järjestetään **Vahvuutta vanhemmuuteen** perheryhmätoimintaa, joita pyritään järjestämään neljä ryhmää vuodessa. Mannerheimin lastensuojeluliitto on kouluttanut ammattilaisia Vahvuutta- vanhemmuuteen ryhmän ohjaajiksi jo vuosien ajan. Perheryhmissä pysähdytään yhdessä miettimään arjen tilanteita ja niiden vauvassa ja vanhemmassa herättämiä ajatuksia ja tunteita. Pohtimalla omia ja vauvan kokemuksia opitaan ymmärtämään paremmin vauvan tarpeita ja käyttäytymistä. Keskustelua avaavat uusia oivalluksia ja näkökulmia myös vanhemmuuteen tai puolison näkemyksiin. Ryhmät mahdollistavat osallistujille vertaistukea, kun vauva- arjesta voi puhua muiden samassa elämäntilanteessa olevien perheiden kanssa. Suljettu ryhmä kokoontuu joka toinen viikko noin kahden viikon välein ja tapaamisia on yhteensä 8–12 kertaa. Perheryhmää ohjaa kaksi työntekijää ja jokaisella tapaamiskerralla on oma teemansa.

Satakunnan hyvinvointialueella perhekeskuksissa järjestetään **Ihmeelliset vuodet**-vanhemmuusryhmiä. Nämä ryhmät on tarkoitettu 3–6- vuotiaiden lasten vanhemmille / kasvattajille, jotka haluavat apua lapsen käytösongelmiin. Ihmeelliset vuodet - vanhemmuusryhmä tarjoaa käytännöllisiä taitoja vanhemmuuteen ja tukea vanhemman jaksamiseen. Nämä ryhmät kokoontuvat noin 16 kertaa viikoittain. Alueellamme on koulutettu Ihmeelliset vuodet-ryhmänvetäjiä eri ammattiryhmistä.

Muita vanhemmuuden tuen toimintamalleja alueellamme:

Voimaperheet

Voimaperheet on Turun yliopiston Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen tutkimuskokonaisuus, joka on kehitetty neuvolaikäisten lasten käytösongelmien varhaiseen tunnistamiseen ja digitaaliseen, ennaltaehkäisevään hoitoon. Malli on vuosien tutkimus- ja kehittämistyön tulos. Lapsuusiän käytöshäiriön riski voidaan tunnistaa jo ennen kouluikää. Varhainen puuttuminen käyttäytymisen ongelmiin vanhempainohjauksen avulla on tehokkain tapa ennaltaehkäistä myöhempiä ongelmia. Se antaa vanhemmille työkaluja vastata lapsen käyttäytymisen haasteisiin ja auttaa lasta käyttäytymään hyvin. Voimaperheet on käytössä hyvinvointialueellamme jokaisessa neuvolassa.

HoiLei

Hoivaa ja leiki -interventio on ennaltaehkäisevä työmuoto, joka on sovellettavissa myös vaativan tason palveluissa. Fokus on lapsen ja vanhemman suhteessa: menetelmä vahvistaa vanhemman sensitiivisyyttä ja myönteistä reflektiivistä kykyä. Hoivaa ja leiki -menetelmä sisältää kokemuksellisia tehtäviä ja reflektiivistä keskustelua. Menetelmä on toteutettavissa perhe- tai ryhmämuotoisesti. Alueellamme on koulutettuja HoiLei- ohjaajia.

Lapset puheeksi

Lapset puheeksi -menetelmän avulla rakennetaan vanhempien, muiden lapsen elämän tärkeiden ihmisten ja lapsen välille yhteistä ymmärrystä arjesta.

LP-työn tavoitteena on tukea lapsia ja perheitä heidän arkisissa ympäristöissään, kuten lasten kouluissa, päiväkodeissa, neuvolassa tai vapaa-ajanympäristöissä. Työtä tehdään paljon myös erilaisissa terveys- ja sosiaalialan palveluissa ja järjestöissä. Tavoitteena on kohdata kaikki perheet ja erityisesti ne, joilla on tapahtunut elämässä muutoksia. Lapset puheeksi -menetelmä tarjoaa mahdollisuuden pohtia yhdessä ammattilaisen kanssa suojaavia tekijöitä, perheen muuttunutta arkea ja muutosten keskellä pärjäämistä. Tarkoituksena on ennaltaehkäistä vaikeuksien kumuloituminen ja siirtyminen seuraaville sukupolville. Lapset puheeksi -menetelmä koostuu lapset puheeksi -keskustelusta sekä tarvittaessa neuvonpidosta. Lapset puheeksi -menetelmä on käytössä Satakunnan hyvinvointialueella Suvituulen ja Lounatuulen perhekeskusalueilla. Menetelmään kouluttautuneita työntekijöitä löytyy jokaiselta perhekeskusalueelta.

Luotsi- toimintamalli

Satakunnan hyvinvointialueelle jalkautetaan lähisuhdeväkivallan tunnistamisen ja puheeksi ottamisen Luotsi-toimintamalli. Luotsi-toiminnan avulla tuodaan välineitä asiakkaan turvallisuuden ja turvattomuuden kohtaamiseen ja ammattilaisen omaan jaksamiseen. Koulutetuilta Luotseilta voivat muut ammattilaiset kysyä neuvoa ja ohjeita kohdatessaan lähisuhdeväkivaltaa asiakastyössään.

9. TERVEYDEN EDISTÄMINEN NEUVOLATOIMINNASSA

Lait ja asetukset velvoittavat ja oikeuttavat ammattilaisia terveyden edistämiseen. Satakunnan hyvinvointialueella on Hyvinvointisuunnitelma (vuosille 2024–2025), jonka tavoitteena on vastata satakuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden haasteisiin. Suunnitelman painopisteet ja päätavoitteet ovat seuraavat: asukkaiden terveelliset elintavat lisääntyvät, asukkaiden mielen hyvinvointi ja osallisuus vahvistuvat sekä asukkailla on turvallinen ja mielekäs arki. Alueelliseen hyvinvointisuunnitelmaan valitut tavoitteet ja toimenpiteet ohjaavat koko maankunnallista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Tärkeimmät työvälineet ovat kohtaaminen ja vuorovaikutus. Terveyden edistämisen tulokset ovat usein nähtävissä vasta vuosien päästä, eikä tuloksia aina pystytä erottamaan muusta hyvinvoinnista. Neuvolapalveluissa käytettävien menetelmien yhtenäistämistyö on aloitettu. Terveyden ja hyvinvoinnin arvioimiseksi vastaanotoilla hyödynnetään erilaisia näyttöön perustuvia menetelmiä. Yhteneväisten menetelmien käyttö koko alueella on tärkeää yhdenvertaisuuden, laadun ja vaikuttavuuden varmistamiseksi. Toiminta perustuu ajantasaiseen tietoon, joten resurssia tarvitaan myös kouluttautumiseen, koska näiden

menetelmien käyttö vaatii perehtymistä, kouluttautumista ja osaamisen ylläpitoa. Kaikessa neuvolassa annettavassa elintapaohjauksessa käytetään pohjana Neuvokas perhe menetelmää. Alueella on myös koulutettuja HYTE-valmentajia. Perhekeskuksen henkilöstössä on kouluttautuneita NEPSY-valmentajia, jotka voivat työssään hyödyntää osaamistaan. NEPSY-työtä ollaan parhaillaan kehittämässä koko alueella.

Satakunnan hyvinvointialueella toimii myös alueellinen ravitsemustyöryhmä. Ryhmä on laatinut alueellisen ravitsemussuunnitelman. Suunnitelma koskee ja velvoittaa myös neuvolatyötä toimimaan suunnitelman mukaan. Ravitsemushoito ja ohjaus toteutetaan osana ennaltaehkäisevää työtä sekä sairauksien ehkäisyä ja hoitoa.

Neuvokas perhe

Neuvokas perhe- menetelmä on Sydänliiton kehittämä, tutkimukseen perustuvat lapsiperheiden elintapaohjauksen menetelmä. Neuvokas perhe menetelmä on ollut alueella käytössä jo pitkään. Neuvokas perhe tarjoaa vinkkejä ja ideoita perhearjen hyvinvointiin, kuten syömiseen, liikkumiseen, uneen, ruutu-aikaan ja vanhemmuudessa jaksamiseen. Neuvokas perhe-koulutuksia järjestetään uusille työntekijöille sekä vahvistuskoulutuksia jo menetelmää käyttäville. Mahdollisimman moni ammattiryhmä pyritään saamaan mukaan koulutukseen. Neuvokas perhe-ideologiaa jaetaan myös yhteistyötahoille eri verkostoissa. Syksyllä 2023 koulutukseen osallistui lähes 140 ammattilaista alueellamme. Neuvokas perhe- menetelmä on käytössä hyvinvointialueella ja yhteistyötä tehdään HYTE-yksikön kanssa. Tavoitteena on neuvokas perhe-ideologian käyttäminen työvälineenä palveluissamme perheitä kohdatessa.

Vauva- ja perhemyönteisyys neuvolassa

Satakunnan hyvinvointialueiden neuvoloissa sitoudutaan suojelemaan, edistämään ja tukemaan imetystä sekä jatkuvasti kehittämään sen ohjausta maailman terveysjärjestö WHO:n linjausten mukaisesti, joka sisältää neuvolan seitsemän askeleen henkilökunnalle suunnatun ohjelman. Ohjaavien periaatteiden mukaisesti edistetään sekä tuetaan myös parisuhdetta ja perhemyönteisyyttä.

1. Neuvoloihin on laadittu kirjallinen imetyksen toimintasuunnitelma, jota koko henkilökunta noudattaa
2. Neuvolassa imeväisikäisen lapsen kohtaavaa henkilökuntaa koulutetaan ja asiantuntemuksen ylläpitämisestä huolehditaan säännöllisin väliajoin
3. Lasta odottaville perheille annetaan asianmukaista, näyttöön perustuvaa imetysohjausta
4. Tuetaan imetystä ja annetaan tietoa maidonerityksen ylläpidosta
5. Tuetaan täysimetykseen 4–6 kk ikään asti
 - a) Annetaan tietoa kiinteän ravinnon aloittamisesta maisteluannoksina 4–6 kk iässä yksilöllisen valmiuden mukaan
 - b) Tuetaan imetyksen jatkamiseen yhteen ikävuoteen asti tai pidempään kiinteän ravinnon rinnalla
6. Luodaan neuvoloihin imetysmyönteinen ilmapiiri
7. Varmistetaan riittävä imetystuki ja osataan täten ohjata perheitä sekä vertaistuenpiiriin että mahdollisiin jatkohoitoihin imetyksen suhteen perheen yksilöllisen tarpeen mukaan.

Vauva- ja perhemyönteisen toiminnan periaatteet neuvolassa ohjaavat henkilökuntaa asettamaan ohjattavan perheen keskiöön tukemalla vanhemmuutta, parisuhdetta ja perheen omia, sisäisiä voimavaroja aina raskauden toteutumisesta kouluikään asti. Näyttöön perustuva yksilöllinen ohjaus, yhtenäiset toimintatavat ja henkilökunnan koulutus ovat hoitoketjussa oleellisia. Henkilökunnan työkuvaan mukaista koulutusta järjestetään säännöllisesti. Imetysohjausta antavat terveydenhoitajat ovat käyneet imetysohjauskoulutuksen, täydennyskoulutusta järjestetään eri henkilöstöryhmille ja vuosittain järjestetään VAMY-seminaari yhteistyössä Lasten- ja naistensairaalan kanssa.

Imetysneuvolatoiminnalla vahvistetaan vauva- ja perhemyönteisyyden toteutumista ja imettämisen tukemista. Imetysneuvolan terveydenhoitajalla on imetyskouluttajan pätevyys. Asiakasperhe voi ohjautua imetysneuvolaan jo raskausaikana, mutta yleisimmin synnytyksen jälkeen joko olemalla omatoimisesti yhteydessä imetysneuvolan terveydenhoitajaan tai oman terveydenhoitajan kautta. Imetysneuvolassa perhe saa tukea ja neuvontaa erilaisiin imetyksen pulmatilanteisiin. Imetysneuvola toimii tällä hetkellä Lounatuulen ja Suvituulen perhekeskuksissa, ja toimintaa ollaan aloittelemassa myös Etelätuulen ja Pohjatuulen perhekeskuksissa.

Satakunnan hyvinvointialueen vauva- ja perhemyönteisyysohjelman toteutumista seurataan neuvoloissa sovittujen mittareiden avulla, henkilökunnan itsearviointin ja lisäksi myös asiakaskokemukseen liittyvien kyselyjen kautta. Lastenneuvoloissa seurataan ja tilastoidaan täys- ja osittaisimetyksen toteutumista, imetyksen kokonaiskestoja ja kiinteiden ruokien aloittamisajankohtaa.

Neuvoloissamme toimitaan myös WHO:n kansainvälisen äidinmaidonkorvikkeiden markkinointikoodin mukaisesti. Äidinmaidonkorvikeruokintaa tarvitsevat perheet saavat asiaan liittyen tietoa ja ohjausta, mutta neuvoloiden tiloissa ei edistetä äidinmaidonkorvikkeiden käyttöä.

Ohjattu omahoito

Vuonna 2023 on otettu pilotointiin erilaisia menetelmiä, kuten ohjattu omahoito raskaana oleville sekä lasten ohjattu omahoito. Nämä pilotit ovat joko käynnissä tai käynnistymässä alueellamme. Ohjattu omahoito kuuluu osana Terapiat etulinjaan- toimintamalliin, joka tarjoaa konkreettisia ratkaisuja mielenterveyskriisin selättämiseen ja systemaattisen tavan kehittää psykososiaalisten hoitojen prosessia. Toimintamallilla tähdätään siihen, että ammattilaisilla on työkaluja asiakkaan mielenterveyden tukemiseen. Tällä voidaan varmistaa, että asiakas saisi nopeaa tukea. Terapiat etulinjaan- toimintamallissa matalan kynnyksen tuki- ja hoitomuotojen ja digiratkaisujen hyödyntäminen tukee porrasteiden palvelujärjestelmän rakentamista hyvinvointialueella. Keskeiset digitaaliset ratkaisut ovat kaikille avoimia ja löytyvät [Mielenterveystalo.fi](https://mielenterveystalo.fi) verkkopalvelusta. Mielenterveystalo.fi sivusto sisältää yli 40 omahoito-ohjelmaa ja niistä saa apua heti useissa lievissä ja keskivaikeissa tilanteissa.

Ohjattu omahoito on 1.portaan, 1–3 kontaktikerran menetelmä yleisiin mielenterveyden häiriöihin ja mielen pulmatilanteisiin. Hoidossa yhdistyvät asiakkaan itsenäinen työskentely ja ammattilaisen tuki. Neuvolapalveluissa ohjatun omahoidon ohjelmat ovat käytössä jokaisen perhekeskuksen äitiysneuvoloissa. Myös alueen lastenneuvolassa on käynnissä lasten ohjattu omahoito.

Lapset puheeksi

Mielenterveystalo.fi

10. NEUVOLAN DIGITAALISET PALVELUT

Neuvolapalvelut toteutuvat pääosin lähivastaanottoina. Neuvolatyössä asiakkaan kohtaaminen on keskiössä luottamuksellisen asiakassuhteen muodostamiseksi. Neuvolan tarkastuksiin sisältyy lähes aina tutkimuksia, joita ei voida etäyhteydellä toteuttaa. Digitaalisilla palveluilla ei voida korvata neuvolan tarkastuksia, mutta ne sopivat hyvin täydentämään ja monipuolistamaan palveluntarjontaa.

Tällä hetkellä neuvolatoiminnassa käytetään jonkin verran digitaalisia palveluita. Puhelinneuvonta, etävastaanotot ja erilaiset sähköiset palvelumuodot, kuten En jaksa.fi ovat osa neuvolan palvelukokonaisuutta. Alueella tarjotaan chat-palvelua, sähköistä ajanvarausta sekä Pyydä apua-nappi on jo käytössä. Nämä ovat katsottu hyväksi, koska ne ovat perheiden käytössä ja saavutettavissa heidän omien aikataulujensa mukaisesti. Lastenneuvoloissa on otettu käyttöön Omaolon sähköinen esitietolomake 1,5-vuotiaiden lasten laajaan terveystarkastukseen. Tämä mahdollistaa terveydenhoitajan perehtymisen ennen vastaanottoa perheen esitietoihin ja suunnitella käynnin sisältöä jo ennakoon. Lisäksi tarjoamme Mielenterveystalon ohjattuja omahoito-ohjelmia ja Voimaperheet-hoito-ohjelmaa.

Suunnitelmissa on saada Minun asiointini- kanavalle sähköisiksi lomakkeiksi THL:n Lasta odottavan perheen voimavarat-kysely, Vauvaperheen arjen voimavarat- kysely sekä EPDS-mielialalomake synnytyksen jälkeisen masennuksen tunnistamiseksi. Lisäksi sähköisiksi lomakkeiksi saadaan 4-vuotiaan esitietolomake sekä lastenneuvolan esitietolomake uusille asiakkaille.

Asiakaskuntamme ovat tottuneita digitaalisten palveluiden käyttäjiä ja näitä palveluja pitääkin jatkossa kehittää. Jatkossa sähköinen yhteydenotto terveydenhoitajaan voi säästää resurssia ja parantaa saavutettavuutta. Neuvola-chattiä lähdetään kehittämään syksyllä 2024 sekä sähköinen ajanvaraus on tarkoitus ottaa käyttöön koko alueella.

Satakunnan hyvinvointialueen some- vastaavat on nimetty ja he päivittävät some- kanavia hyvinvointialueen viestinnän ohjeiden mukaisesti. Jokaisella perhekeskuksella on oma tilinsä Instagramissa ja Facebookissa. Some-kanavien kautta lapsille, nuorille ja perheille tarjotaan terveyden edistämisen tietoa, perhekeskusten kuulumisia, ajankohtaisia asioita ja tapahtumia.

11. ASIAKKAIDEN MONIMUOTOISUUDEN HUOMIOINTI

Nykypäivänä terveydenhoitajan työssä asiakkaina ovat yhä monikulttuurisemmat ja monimuotoisemmat vanhemmat ja perheet. Ajatukseen perheiden moninaisuudesta kuuluvat ydinperheet ja sitä laajemmat perhekokonaisuudet, eri kulttuuritaustoista tulevat perheet, adoptioperheet, sijaisperheet, usean kulttuurin perheet, monikkoperheet, sateenkaariperheet, vammaisten lasten tai vanhempien perheet, leskien, eronneiden tai omasta tahdostaan yksin

lapsen saaneiden yksinhuoltajien perheet, uusperheet ja niin edelleen. Monimuotoisten perheiden kohtaamisessa pätevät samat periaatteet kuin muidenkin perheiden kohdalla. Molemmipuolisen luottamuksen ja ymmärryksen syntyminen edellyttää, että perhe kertoo omasta tilanteestaan ja siitä, miten perhe ja sen jäsenet haluavat tulla kohdatuiksi. Työntekijä kohtaa vastaanotollaan myös perheitä, joissa perheenjäsenien roolit ja sukupuolijako voivat poiketa perinteisestä oletuksesta. Osa perheistä tai perheenjäsenistä voi olla monella tapaa monimuotoisia tai kuulua useaan eri vähemmistöön. Asiakkaat ovat parhaita kertojia, miten he näkevät ja kokevat tilanteensa ja toivovat itseään puhuteltavan.

Keskustelu on olennainen osa vanhemmuuden tukemista. Neuvolan työntekijät ovat kohtaamisen ammattilaisia. Vanhemmuutta voidaan tukea monin eri tavoin, tuki voi olla tiedollista tai emotionaalista tukea. Emotionaalista tukea ovat muun muassa välittäminen, kuunteleminen, kunnioittaminen sekä ymmärtäminen ja vahvistaminen. Asiakkaiden monimuotoisuuden huomioidessa arkisen vuorovaikutuksen sanavalinnat ovat erityisen tärkeitä. Ammattilaisen sanavalinnat lisäävät tai vähentävät asiakkaan luottamusta neuvolaan ja sen ammattilaisiin. On keskeistä tunnistaa, millaisilla sanavalinnoilla voidaan luoda tilaa moninaisuudelle. Ammattilaisen on puheessaan tärkeää antaa tilaa asiakkaiden itsemäärittelylle.

Hyvinvointialueella on käytössä tulkkauspalvelut monikulttuuristen asiakkaiden kanssa työskennellessä.

12. YHTEISTYÖTAHOT

Lapsen, nuoren ja perheen eri toimintaympäristöissä tai terveystarkastuksissa voidaan havaita tarvetta yhteistyölle eri ammattiryhmien kanssa. Yhteistyön tarve voi herätä lapsen kehityksestä, taidoista tai käytöksestä. Eri ammattilaisten vastaanotoille on laadittu kriteereitä ja toimintaohjeita, joiden perusteella asiakasta voi ohjata palveluihin.

Neuvola tekee yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa. Näitä ovat esimerkiksi varhaiskasvatus, perusterveydenhuollon avopalvelut, suun terveydenhuolto, psykologi, fysio-, ravitsemus- sekä toimintaterapeutti, kasvatus- ja perheneuvola, lapsiperheiden kotipalvelu, lastensuojelu, kouluterveydenhuolto ja aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut. Erikoissairaanhoidon yhteistyökumppani muiden toimijoiden ohella. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välistä yhteistyötä tarvitaan muun muassa alle kouluikäisten ADHD-hoidossa, riskiraskauden seurannassa, lasten sairauksien hoidossa ja seksuaaliterveyteen liittyvissä erityistilanteissa. Lisäksi neuvola tekee yhteistyötä erityisosaamista omaavien toimijoiden kanssa (esim. turvakodit, A-koti). Yhteistyötä tehdään viranomaisten lisäksi myös kolmannen sektorin kanssa. Perhekeskusverkostot ovat aloittaneet toimintansa ja kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään.

Koska neuvolapalveluiden järjestäminen on ollut hyvinvointialueiden vastuulla 1.1.2023 alkaen ja varhaiskasvatuksen järjestäminen on kuntien vastuulla, tulee kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyössä laatia alueelleen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, jonka avulla ohjataan, johdetaan ja kehitetään lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä hyvinvointialueella ja kunnissa. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa tarkastellaan lasten ja nuorten palveluja kokonaisuutena huomioiden muun muassa neuvolapalvelut ja varhaiskasvatus sekä näiden palvelujen keskinäinen integraatio ja yhdyspinnat muihin lasten ja nuorten palveluihin. Eri toimialat laativat suunnitelman yhteistyönä, ja työhön on tärkeää osallistaa soveltuvin osin

neuvolapalveluiden ja varhaiskasvatuksen asiantuntijoita. Kunnan ja hyvinvointialueen tulee sopia yhteistyörakenteista ja -käytännöistä, jotta varmistetaan neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyön toteutuminen jokaisen varhaiskasvatuksen ja neuvolan toimipaikan välillä. Yhteistyörakenteet ja keskeiset yhteistyökäytännöt tulee kirjata paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan ja hyvinvointialueen neuvolasuunnitelmaan. Jokaisen lapsen kanssa työskentelevän varhaiskasvatuksen ja neuvolan ammattilaisen tulee tuntea kunnan ja hyvinvointialueen keskinäiset yhteistyömallit (Opetushallitus www-sivut 2023). Yhteistyötä pyritään vahvistamaan esimerkiksi neuvolan ja varhaiskasvatuksen välistä lomaketta kehittämällä. Hyvinvointialueella toimivat perhekeskusverkostot ovat yksi hyvä yhteistyön vahvistamisen tapa.

13. JATKOSUUNNITELMA

Neuvolapalveluiden toimintatapojen yhtenäistäminen on aloitettu neuvolan kehittämistyöryhmän toimesta hyvinvointialueella. Kehittämistyöryhmässä on todettu, että alueella on edelleen monenlaisia toimintatapoja ja näiden yhdenmukaistaminen vie aikaa. Tavoitteena on saada alueella lapsia, nuoria ja perheitä palvelevat yhdenmukaiset palvelut. Neuvolan kehittämistyöryhmä jatkaa kokoontumista joka toinen viikko ja mukaan kutsutaan alueelta terveydenhoitajia säännöllisin väliajoin. Ryhmään kutsutaan ja ryhmään saa ilmoittautua mukaan eri ammattilaiset ja yhteistyötahoja onkin tapaamisissa mukavasti käynyt.

Työskentely jatkuu muun muassa seuraavien teemojen äärellä:

- Neuvolapalveluissa on meneillään kaksi YAMK- tasoista opinnäytetyötä, joissa aiheina ovat:
 - varahenkilöjärjestelmän kehittäminen neuvolapalveluihin ja opiskeluhooltoon alueellamme
 - neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyön vahvistaminen

Molempien opinnäytetöiden suunnitelmat on hyväksytty ja opinnäytetöiden on tarkoitus valmistua loppuvuodesta 2024.

- Hyvinvointialueella on tarkoitus yhtenäistää toimintatapoja elintapaohjaukseen (uni, liikunta ja ravitsemus) yhteistyössä HYTE-yksikön kanssa. Neuvokas perhe- koulutuksia mahdollistetaan alueella. Tavoitteena on Neuvokas perhe- osaamisen ja menetelmän käytön vahvistaminen. Neuvolapalvelut linkittyvät tähän vahvasti. Alueella on muutama uniohjaaja-koulutuksen saanutta terveydenhoitajaa. Tarkoituksena on saada oma uniohjaaja jokaiseen perhekeskukseen lapsiperheiden tueksi.
- Vanhemmuuden tuen vahvistaminen on alkamassa yhteistyössä hanketyöntekijän kanssa.
- Digitaalisten palveluiden kehittäminen jatkuu. Sähköinen ajanvaraus neuvolapalveluihin on tarkoitus saada käyttöön koko alueelle. Neuvola-chattiä suunnitellaan myös.
- Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen Äitiys- ja lastenneuvolatoiminnan kansallinen kehittämisverkosto käynnistyi maaliskuussa 2023. Kaikki esihenkilöt osallistuvat verkostoon, jossa kuullaan ajankohtaiset neuvolakuulumiset. Vauva- ja

perhemyönteisyyden kansallinen kehittämissyöryhmä jatkaa ja siihen osallistuu Suvituulen neuvolapalveluiden esihenkilö. Imetysneuvola saadaan lähiaikoina jokaiseen perhekeskukseen.

- Uutta yhtenäistä potilastietojärjestelmää odotellaan, jotta saadaan muun muassa tilastointi yhdenmukaiseksi. NEUKO- tietokanta ja siihen pohjautuvat yhteiset toimintaohjelmat yhtenäistävät terveystarkastusten sisällön ja ohjauksen alueella.
- Yhtenä tavoitteena on suunnitella yhdessä asiakkaita voimauttavaa kulttuurihyvinvointitoimintaa alueellamme yhteistyössä HYTE- yksikön kanssa. Tavoitteena on kiinnittää huomiota ja toimia tiedonvälittäjänä lapsille ja lapsiperheille suunnatuista kulttuuripalveluista ja koota palvelut palvelutarjottimelle. Neuvola voi toimia kulttuuritoiminnan tiedon jakajana. Tarkoitus on nimetä perhekeskuksista kulttuurivastaavat ja vastaavasti kulttuuripalveluille tiedoksi nämä vastuuhenkilöt, jotta yhteistyö voi alkaa.
- Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa vahvistetaan. Yhteistyöverkostot peruspalveluiden ja erikoissairaanhoidon välillä ovat toimineet äitiyshuollon osalta jo vuodesta 2023 alkaen ja käynnistyvät huhtikuussa 2024 lastentautien kohdalla. Näin vahvistetaan yhdenmukaista ohjausta ja hoitoa palveluiden eri tasoilla.

Neuvolasuunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan neuvolan kehittämissyöryhmässä, seuraavaksi vuonna 2025. Tätä suunnitelmaa laatimassa ja kehittämissyöryhmässä ovat olleet: Inberg Elise, Knihti Virpi, Murto Piia, Sorvali Anu ja Uoti-Salo Anna-Leena.